

PREFECTUS ALFERUS

De gissing van dr. Haslinghuis (vorig nr. blz. 110) omtrent de naam die op de gedenksteen van de voormalige Smeetoren voorkomt, kan niet met de archivalische gegevens in overeenstemming worden gebracht.

De catalogus van het Centraal Museum (Hist.afd. nr. 310), waar de steen bewaard wordt, deelt mede, dat hij „waarschijnlijk vernieuwd (is) naar den oorspronkelijken steen van 1145”.

Wanneer men het woord „waarschijnlijk” schrapt, is de mededeling juist. We weten zelfs nauwkeurig in welk jaar een copie van de oorspronkelijke steen in de toren is aangebracht of de tekst opnieuw is ingebracht, namelijk in 1506/7.

In de Schutmeestersrekening van dat jaar (stadsarchief) leest men op fol. 46:

Item gegeven van den datumsteen aen den Smeetoirn te stofferen ende dat datum ingescreven stont, aen die Smeetoirn, ofgewonnen heeft ende nedergebrocht X stuvers, facit II ll Xsc.

en fol. 47:

Item gegeven van den datumsteen aen den Smeetoirn te stofferen ende dat schrift te vernyen ts. X st. facit II ll X sc.

De vernieuwing van het inschrift heeft dus plaats gehad lang voor dat er een Spanjaard in Utrecht te bekennen was.

Dat de steen „omstreeks 1540” vernieuwd zou zijn is ten eerste zo kort na de vernieuwing van 1506/7 al niet aannemelijk en ten tweede deelt Van Buchel (naar wie dr. H verwijst) in zijn *Traiecti Batavorum Descriptio* (ed. Muller) blz. 164 de tekst mee van een (niet meer bestaande) tweede steen, waarop vermeld stond, dat niet de eerste steen, maar de *toren* vernieuwd, d.i. gerestaureerd werd ten tijde van Karel V, op bevel van Teremundanus (Jan van Dermonde), de stads-prefect (versta: de militaire bevelhebber) 1529, waarbij het onverschillig is of het jaartal misschien het jaar van de ambtsaanvaarding van de stadsprefect aangeeft ¹⁾ of het jaar van de torenrestauratie.

Ik houd het toch maar op die oude prefectus Alferus, die „in 1145 in het zevende regeringsjaar van koning Conrad en het zesde van bisschop Herbert dit bouwwerk tot stand heeft gebracht tot verdediging van zijn burgerij en tot eer van de stad Utrecht. Amen.”

v. C.

¹⁾ ... qui preluit urbi 1529. Mogelijk; hij legde zijn eed af 31 octob. 1528. Overleed 1536.